

Négy Plejád - fedés egy évben

Eléggé gyakori, hogy a Hold, égi útja során a Föld egyes pontjairól nézve elfed egy-egy - többnyire halvány - csillagot. Az olyan okkultáció /fedés/ azonban már ritkább eset, amikor a Hold egy erős fényű csillagot, vagy egy csillagokban gazdag vidéken rövid időn belül többet is elfed. Ez évben egy ilyen ritka alkalomként, a Hold a Fiastyúk /Plejádok a Bika - Taurus - csillagképben/ csillagai között négy alkalommal is elhalad, ezek közül az első fedés 1971. február 3-án lesz. Mivel a Hold a meg nem világított oldalával fedi a csillagokat, a jelenség eléggé jól megfigyelhető. A fényesebb csillagok okkultációjának közelítő időpontjai:

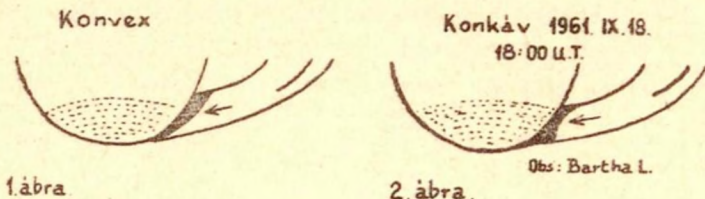
18 Tauri	fényessége 5,6 ^m	febr.3. 19 ^h 46 ^m ,4
BD + 24 ^o 571	" 6,8	21 43,8
BD + 24 ^o 583	" 6,9	23 25,9
BD + 24 ^o 587	" 6,8	23 54,6

Az adatok a 19°-os keleti hosszúságra λ és a 48°-os északi szélességre φ vonatkoznak. Mivel az ország más területein az időpontok eltérnek, ajánlatos a megfigyelést már negyed órával előbb megkezdeni. /Adatok közép-európai (magyar) időben/. Az ilyen csoportos csillagfedés nemcsak érdekes látvány, hanem megfigyelésével is érdemes foglalkozni. E kis ismertetéssel is szeretnénk volna felhívni a figyelmet erre a témára. Az észlelés iránt érdeklődők felvilágosítást kaphatnak Ponori Th. Auréltól a budapesti Uránia Csillagvizsgálóban.

A Szaturnusz gyűrűje

A késő téli - kora tavaszi égen fényes égitestként ragyog a Szaturnusz, a Kos /Aries/ csillagai között. Tudott dolog, hogy gyűrűje már kisebb távcsövekkel, 35-40 szoros nagyítással is észrevehető. Nagyobb, 10-15 cm-es távcsővel, 100-szoros nagyítás mellett már megpillanthatjuk a gyűrű finomabb részleteit, és a bolygó gömbjének a gyűrűre vetett árnyékát is. Ez az árnyék többnyire domború - konvex -, azaz az árnyék domborulata a bolygó gömbjétől kifelé fordul. Ez érthető is, hiszen a gömb árnyéka sík lapon konvex kell hogy legyen.

Már a múlt században is észrevették azonban, hogy az árnyék néha fordított képet mutat, azaz homorú, konkáv. A konkáv ár-

1. ábra.

2. ábra.